

Talousarvion suunnitteluraami

Kaupunginhallitus 1.6.2026 § 164
1166/02.02.00/2026

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Tässä määräjassa tulee kattaa myös talousarvion laadintavuonna tai sen jälkeen kertynyt alijäämä. Kuntarakennelaisissa tarkoitetun uuden kunnan alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa kuntajaon muutoksen voimaantulosta. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käytötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Talousarviota ohjaava suunnittelukehys talousarviovuodelle 2027 ja suunnitelmavuosille 2028-2029 on kaupunginhallituksen hyväksymä ohjeistus talousarvion lähtökohdille ja tavoitteille.

Suunnitelmaraamissa on huomioitu valtionosuuksien alustava suunnitelma sekä verotuloennuste. Pohjana raamissa muutoin käytetään talousarviota 2026 ja tulosennusteen 2026 tietoja sekä tiedossa olevia kustannuskehysten muutoksia. Talouden tasapainotuksen toimenpiteitä raamiin ei ole viety.

Verotulot on talousarvion laadintakehyksessä laskettu voimassa olevien veroprosenttien mukaisesti. Verotulojen arvioinnissa hyödynnetään Kuntaliiton veroennustekehikkoa. Verotulojen ennakoitaan vuonna 2027 olevan 24,9 miljoonaa euroa. Verotulot laskevat vuoden 2026 oikaistusta ennusteesta 200th euroa. Vuoden 2025 toteutumaan nähden lasku on lähes miljoonan. Valtionosuusennuste on kuitenkin 138 000 euroa, kun se nyt on negatiivinen. Suunnittelukehystä tulee tarkentaa vero- ja valtionosuusennusteiden tarkentuessa.

Omaa tulorahoitusta suunniteltaessa on huomioitava, että kaupungilla ei ole realisoitavaa omaisuutta tai sijoituksia tasapainottamaan tulojäämää. Periaatteena talousarviota suunniteltaessa on, että toimintojen menot suhteutetaan käytettävissä oleviin tuloihin. Toimintatuottojen suunnitelmallinen kehitys on huomioitava talousarviosuunnitelmissa siten, että toimintatuotoilla pystytään kattamaan toimintamenot mahdollisimman laajasti. Maksujen ja taksojen määrittelyyn tulee kiinnittää erityistä huomiota huolehtien siitä, että ei-lakisääteiset palvelut toimitetaan mahdollisuuksien mukaan omilla toimintatuotoillaan.

Talousarvioennuste ilman sopeuttamista olisi alijäämäinen 1 688 milj. euroa. Sopeuttamistarve huomioidaan talouden tasapainotuksen toimenpide-ehdotuksissa ja lasketaan toimintakatteiden suhteessa lautakunnille.

Investoinnit tulee suhteuttaa poistoihin huolehtien siitä, että vuosikate riittää kattamaan kasvavat poistot. Kestävä ylläpito- ja korjausinvestointitaso nykyisellä tulorahoituksella on noin 1,5 miljoonaa euroa. Tällöin poistotaso ei kasva kestäväksi. Muut investointisuunnitelman mukaiset investoinnit suunnitellaan talousarvioon.

Talousarvion rinnalla laaditaan henkilöstösuunnitelma, josta ilmenee vakituisen ja määräaikaisen henkilöstön tarve. Vastaavasti budjetista tulee löytyä henkilöstösuunnitelmaan varatulle henkilöstölle määrärahat.

Valmistelu ja lisätiedot: talousjohtaja Hanna-Maija Oksanen, hanna-maija.oksanen(at)taidekaupunki.fi, 044 728 8651

Toimivalta	Hallintosääntä § 9 (KV 2.12.2025)
Esittelijä	Kaupunginjohtaja Anne Heusala
Päätösesitys	Kaupunginhallitus hyväksyy liitteenä olevan suunnitelmaraamin talousarviolle 2027 ja antaa sen lautakunnille ja viranhaltijoille toteutettavaksi.
Päätös	Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.